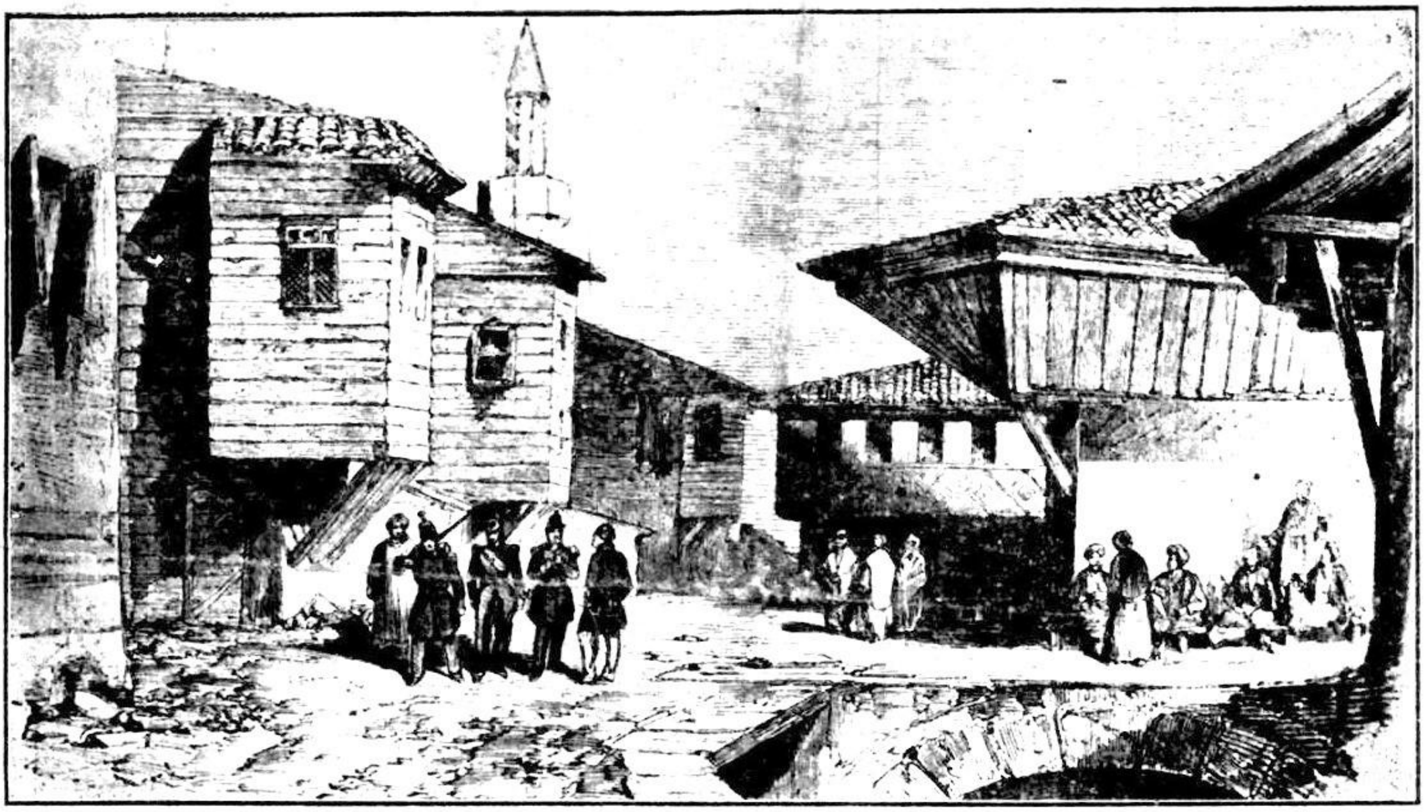
Anul I. No. I. 3 lei Luni 2 Aprilie 1928

COASTA de ARGINT

irector, OCTAVIAN MOŞESCU
Redacţia şi Ad-traţia
Vasile Lascar № 1
— BALCIC —
Abonament anual 200 lei

Ziarul cultural al Universităţii libere din Balcic

Balcicul în 1854 Desen de Durand Brager

Câteva gânduri pentru Balcic.

Balcicul pentru mine a devenit un colţ de linişte şi odihnă, unde mă duc să-mi împrospătez sufletul şi trupul.

Coasta de Argint are un farmec rar şi dacă s'ar desvolta cu îngrijire, ar putea deveni una din cele mai încântătoare părţi din scumpa noastră ţară.

Clima îi este minunată, băile şi înnotul o bucurie. Insă cu toate că Balcicul este colţul ales, cel mai drag inimei mele, acei ce doresc o plajă mare e bine să meargă la Ecrene. Nicăieri nu se găseşte o plajă nisipoasă mai frumoasă decât acolo.

Pentru colorit, duceţi-vă la Caliacra, cu stâncile ei roşii în contrastul cărora, marea apare misterios de adâncă, verzuie şi albastră, ca şi cum smaraldele şi safirele s'au topit la un loc pentru a face bucuria zeilor.

De nedescris sunt apusurile de soare la Caliacra, şi este un timp când pământu-i sterp se acopere cu maci înflăcăraţi. Un apus de soare în vremea înflorirei lor, e ca şi cum întreaga lume ar fi cuprinsă de foc.

In Iunie florile de câmp transformă întreaga Dobroge într'o grădină cu multe culori.

Scumpul nostru Rege Ferdinand obişnuia să zică că flora văei Teke este o adevărată grădină a raiului.

Ca toţi cei care iubesc Coasta de Argint şi Eu sper s'o văd în desvoltare şi prosperitate spre bucuria multora. Dar mai presus de toate nu doresc ca atmosfera şi caracterul ei să fie schimbată sau distrusă.

Intensitatea pitorească a acestei fâşii de pământ este cea ce o face atât de nepreţuită.

Acei ce s'ar uni spre a face aceste locuri singuratice mai plăcute şi mai uşor de ajuns la ele, trebuie mai cu seamă să le respecte frumuseţea; iar în desvoltarea lor să le cruţe pitorescul.

Toate construcţiunile publice, fie ele şcoli, hoteluri, bănci sau primării, ar trebui să fie adoptate stilului regiunei; arhitecturi complicate şi'nflorite nu trebuiesc permise, căci nu merg cu fondul artistic al locului.

Având atâta dragoste pentru această parte a ţării noastre, nădăjduiesc că nu se vor face mari schimbări înainte de a fi văzute de Mine. Eu având inima de artist, aşi simţi o adâncă bucurie să ajut la plănuirea îmbunătăţirei lor, şi sper că-mi va fi îngăduit să fiu o îndrumătoare în lucrările de gust.

Şi mai cu seamă, voi toţi cei ce iubiţi Coasta de Argint, nu distrugeţi atmosfera orientală care îi este marele farmec. Imbunătăţirile rău înţelese sunt mult mai rele decât dacă nu le faci de loc! ele ar ruina frumuseţea rustică şi simplă a locului.

Dragostea mea pentru această parte a lumei este atât de mare încât simt că aşi fi o bună sfătuitoare, de aceia lăsaţi-mă să iau parte la lucrul vostru.

MARIA
Regina României

Politica bibliotecii și a cărții

Conferința d-lui Em. Bucuță

— Universitatea liberă „Coasta de Argint" intenționează să deschidă în timpul verii, pe lângă cursurile obișnuite și o școală de bibliotecari la Balcic. Școala de bibliotecari va fi pusă sub conducerea d-lor Em. Bucuța și Apostol Culea. La această școala vor lua parte câte un învățător din fiecare județ, recomandat de revizorul școlar respectiv. Universitatea liberă a luat din vreme măsuri pentru găzduirea cursiștilor. Credem potrivit a publica un rezumat al interesantei conferințe ținută de D-l Bucuța, la Institutul român din București.

Em. Bucuța

Numărul cărților și al bibliotecilor denotă o stare culturală, spunea d-l Bucuța, pentrucă ele sunt două ramuri ale culturii caracteristice vremii contimporane. Statul și societatea se ocupă în mod intens de amândouă și această grije e denumită politica bibliotecii și a cărții.

In ce privește cartea, d-l Bucuța accentua necesitatea unui oficiu de înregistrare a tuturor publicațiilor ce apar. Dela 1885, rolul acesta îl îndeplinește la noi Academia Română, care e și depozitarea legală a tipăriturilor. Conferențiarul a blamat felul cum e reglementat depozitul legal în România, care a ajuns să echivaleze cu un impozit în natură pentru tipografi—din tr'o lipsă bizară, starea cărții românești nu se poate cunoaște, fiindcă lipsește un buletin bibliografic al tipăriturilor, care ar fi un program viu și un glas de anunțare a publicațiilor.

Regimul da stat al cărții rezidă, pe de o parte în tipărirea cărților didactice, organizată de Ministerul Instrucțiunei—în tipărirea cărții literare de către Casa Școalelor, pe de altă parte. Există însă și o literatura minoritară proprie și originală provinciilor unite, despre care statul habar n'are, și care totuși, ar trebui sprijinită, îndrumată.

Cartea liberă din România e concurată de cea străină: 40 %, cea românească 60%, cea străină în desfacere.

Fără sprijinul statului, starea cărții ar fi sub mediocră dat fiindcă în buget sunt alocate peste o sută milioane afectate și cheltuite cu cartea românească.

Cât despre bibilotecă, negreșit, că e altă față a politicei cărții.

In România nu există o bibliotecă centrală națională (acea a Academiei Române nu e de Stat, ci subvenționată de stat, azi cu 75.000 lei anual, și apoi nici nu e generală, ci o bibliotecă de istorie și de limbă). Cea mai puternică din țară e cea universitară din Cluj (cu circa 500 mii exemplare) după care se înșiră bibliotecile universitare, cele de știință, ale Ministerilor și institutelor private.

La bibliotecile populare fantezia e la largul ei.

Pe Coasta de Argint

N. Iorga

Mergem îndelung astfel, pe drumulețe lăturalnice, lângă șoseaua stâlpii de telegraf păzesc ascuțișuri de piatra inabordabile. Peisagiul se înviorează tot mai mult. Pe sârmi sus se opresc păsăruici roșii necunoscute nouă și câte un șoim care-și prăjește gușa umflată. Câteva prăvălii unde-și face de lucru o lume săracă. In umbra înaltei mori „Kaliacra", o indicație trimete la „teke", la mânăstirea dervișilor. Sântem la Balcic, în vechea reședință de la capul Kaliacra a acelui Balică, senior balcanic cu titlu bizantin și nume românesc (de la Balea; v. Balc în Maramurăș, Balică în Moldova: ctitorul mânăstirii Frumoase de lângă Iași), care a încercat pe acest înalt mal de Mare să întemeeze un nou Stat fără caracter național, în a doua jumătate a secolului ale XIV-lea.

In stânga noastră se bulbucă enorme stânci rotunde de piatră albă dură. Ea se sapă în jos formând prăpăstii care duc la alte prăpăstii, în fund Marea chiamă cu irezistibila ei ispită albastră.

Coborând printre clădiri șubrede și îndrăznețe acățate după împrejurări. Ferestile deschise lasă să se vadă scene de interior de o patriarhală frumusețe: mama dă muștile afară; într'un colț, cuminte, stă cadâna cu ochii mari curioși, și pe un prichiciu pisica-și toarce siesta la soare. Albul de piatră se lasă drept în golful de cobalt pe care-l pătează ca niște spinări de somni bărcile negre cu vâslași bruni purtând fesul roșu. Pe o margine de mal se înșiră viile. Cea cu minaretul în frunte e a Reginei Maria.

Se poate vorbi de o „coasta de argint" în aceste locuri deosebi binecuvântate care duc în jos până la pădurile de smochini din preajma Varnei. Nu e ceasul răsfrângerilor atât de admirate. Poate chiar că niciodată țărmul nu poate da nota caracteristică. Mai presus de orice într'o frenesie de lumină e Marea care se sbate neadormită.

N. Iorga

Astra Dobrogeană

Scopul și activitatea societatei

După modelul „Astrei" din Ardeal s'a creat în Dobrogea o societate similară.

Scopul acestei asociațiuni este:

1. Ridicarea la acelaș unison de gândire și simițire românească a tuturor celor ce locuesc aceste 2 provincii;

2. Crearea unei mari școli cu tabere și câmpuri organizate pentru educația fizică.

Această asociațiune, desbrăcată complect de dorința unui profit material sau moral personal, își propune a organiza în centrele populate a acestor provincii focare de cultură și înălțare sufletească de care este atât de doritoare populația acestor.

„Astra Dobrogeană" vine deci să satisfacă una din cerințele cele mai accentuate ale unei țări întregite cum suntem noi, unificarea sufletească a cetățenilor, care nu se poate face decât prin cultură.

Conducătorul „Astrei" din Dobrogea și Cadrilater fiind generalul comandant al Diviziei, asociația are toți sorții de izbândă.

Sutem siguri că Dobrogenii vor sprijini din tot sufletul această acțiune culturală și vor face cerc strâns în jurul lui pentru un scop așa de măreț.

„Astra Dobrogeană" și-a început activitatea.

Publicul constățean va avea ocazia să vadă.

In ziua de 31 Martie, un teatru sătesc (al comunei Cara-Omer) în sala Elpis, ora 21: Se va juca piesa „Se face ziuă".

In ziua de 22 Aprilie—un teatru de copii (al comunei Ghiuvenlia) tot în sala Elpis—, cu piesa „Pe aici nu se trece"

In ziua de 21 Mai 1928 teatrul artistic al Constanței (Produsele Conservatorului) Dimitriu Codiu.

Portul Balcicului in 1850

descris de economistul Ion Ionescu dela Brad

Intre cărturarii părtași la revoluția din 1848 în Țările Române, a fost și acest economist care-și făcuse studiile în Franța. Ca toți fruntașii mișcării, fu silit să-și părăsească țara, căutându-și adăpost la Constantinopol.

Aici guvernul imperial turc puse mâna pe el ca să-i folosească întinsele lui cunoștinți economice, Sultanul Medjid îl însărcină să facă un fel de anchetă—cadastru a bogățiilor din Turcia Europeană. Incepu cu provincia dintre Dunăre și Marea Neagră. Rezultatul cercetărilor îl publică separat în ziarul „Journal de Constantinople" din 1850, cu un tiraj aparte: „Excursion agricole dans la plaie de la Dobroudjea par Ion Ionescu ancien eleve de Roville".

După broșura aceasta, foarte rară, traducem descrisul Balcicului port.

Din aceste pagini se vede bunul simț practic și clar văzător al compatriotului nostru despre viitorul Balcicului. Soluțiile lui peste care au trecut 80 de ani, sunt bune și azi, dacă le adoptăm la tehnica modernă.

Ap. C.

Cel mai de seamă port al Dobrogei pe malul Mării Negre este Balcicul. Aici se puneau la cale afacerile comerciale înainte de a-și fi câștigat Varna însemnătatea de care se bucură azi. Indată ce comerțul Turciei căpăta libertatea exportului liber al cerealelor, la Balcic se făcură cele dintâi cumpărături . . .

Intrarea în orașul Balcic e foarte anevoioasă pentru cărușele care vin încărcate cu grâu, fiindcă el e așezat pe coasta mării. Agricultorii cari își aduc aici produsele, s'au gândit la mijlocul prin care ar putea să-și deschidă un drum și și-au impus, prin înțelegere, o contribuție de 3 ocale de grâu la căruță. Cu acest mic bir se puteau strânge fondurile necesare pentru a se face atât un drum frumos pe coastă, cât și ulița principală din oraș. Dar de 6 ani, acest bir stabilit de buna voe de către producători în interesul lor propriu a ajuns un venit luat de oameni, cari n'au făcut nimic pentru scopul urmărit de această contribuție. Totalul acestui venit a atins cifra de 50.000 piaștri pe an. Numai cu venitul unui singur an s'ar putea construi drumul și ușura transportul cerialelor.

In orașul Balcic se află 150 magazii de piatră și acoperite cu olane; ele pot să cuprindă un milion de chile. Se mai construesc zilnic altele, căci acest oraș e debușeul întregei Dobroge și al Deliormanului. Vin aici cerealele din părțile Silistrei și Rusciucului. Cultivatorii depe malul Dunării pot, în orice timp al anului, să transpoarte, pe uscat, cereale, la Balcic, cu mai mult folos decât pe Dunăre la Brăila și Galați; dar mai ales iarna, epocă prielnică cărăușiei, calea Balcicului capătă mare însemnătate.

Anul acesta, cu întreg anul producțiunii din luna August anul trecut, până în prezent—au fost încărcate la Balcic mai multe corăbii decât la Varna. In anii trecuți s'au încărcat la Balcic 250—300 corabii pe an.

Din cauza adăpostului de care se bucură în portul Balcic, se văd adese peste 300 corăbii încărcate, care vin să staționeze aci în timpul furtunilor mari.

Portul Balcic e făcut de natură; el nu cere din partea oamenilor decât prea puține sforțări. Acest port destinat să fie cel dintâiu port al Mării Negre, a fost așa de neglijat până acum, încât e lipsit chiar de schela necesară pentru încărcatul corăbiilor. Asta aduce o perdere de 200 chile de grâu pe an, adică o valoare mai mare decât cea necesară pentru construirea unei schele, care poate să ție cel puțin 10 ani și prin urmare să și economisească pierderea ce a avut loc în acest timp. In lipsa unei mici schele, oamenii sunt obligați să meargă pe scânduri, așa că în timpul iernii ei alunecă și cad în mare cu greutatea ce o poartă în spate, mulțumindu-se doar că au scăpat cu viață.

Adâncimea mării e de 16 metri; cele mai mari se opresc și mai departe, fără să se teamă de vre-o primejdie

Importul și exportul Balcicului produc astăzi un venit care se ridică la peste un milion piaștri.

Această cifră arată, mai bine de cât am putea-o face noi, atenția ce trebuie dată acestui port, care cu îmbunătățirile arătate, este menit să mărească venitul vămii. Aceste îmbunătățiri, cele mai grabnice și cele mai puțin costisitoare dintre toate, nu sunt decât credite bănești dat agriculturii și comerțului pentru a mări beneficiile acestor două ramuri de activitate și ale Statului.

Vorbind despre asemenea credite ni s'a spus că lipsesc mijloacele. Asta înseamnă că nu trebuie să dai de mâncare vacii care dă lapte. Economia în cheltueli e un lucru necesar, când acestea se fac fără folos, dar atunci când ele se fac cu folos, economia nu constă în agonisire, din contră, ea constă în cheltuirea unei cât mai mari sume de bani care, fiind un credit deschis producțiunii, dă câștiguri în raport cu cheltuelile.

СРЕБРИСТИЙ БРЯГЪ

ВЕСТНИКЪ ЗА КУЛТУРА НА БАЛЧИКСКИЯ СВОБОДЕНЪ УНИВЕРСИТЕТЪ

БЪЛГАРСКИЯ ОТДЕЛЪ РЕДАКТИРА:
ХР. П. КАПИТАНОВЪ
Ул. Пр. Фердинандъ № 84—Базарджикъ

Да се опознаемъ.

Първия елементъ, който трябва да легне въ основата на всяко едно сближение, безъ съмнение е взаимното опознаване. Това се отнася както за личностите, така и за народите.

Ромънския и българския народи, въпреки че сж биле съседи отъ векове и сж си помагали взаимно не еднократно, те пакъ сж си останали чужди единъ за други.

Да опознаешъ и да се сближишъ съединъ народъ, означава да разберешъ живота му въ всичките му прояви. А тоя всестраненъ животъ, най-ясно е отразенъ и изразенъ въ литературата му.

А именно, ромънците най малко познаватъ българската литература, както и българите-ромънската.

Още презъ 1907 година видния ромънски критикъ Илирие Кенди въ българското списание „Мисълъ" пишеше:

„Ромънската литература въ сравнение съ нейната цена твърде малко е позната въ чуждите страни". Това е относно западните културни страни. Колкото до нашите съседи, продължава Кенди, чудно е да отбележимъ, че взаимното интелектуално съприкосновение е твърде слабо, щото по отношение литературата, ние представляваме единъ за други една ла не tera incognita. Нито се превежда, нито пъкъ някакви сведения се даватъ. И не е добре, че не се познаваме, защото никой другъ не е длъженъ така да познава умствения уровенъ и степеньта на цивилизацията, както съседътъ".

Няколко години по-късно, отличния познавачъ на българския езикъ, култура и литература—Илия Барбулеску пише между другото въ най-голямото ромънско списание „Виаца Ромъняска" следното:

—„Ние, ромънците, въ желанието си да подражаваме на западно културните народи, не си даваме добре отчетъ, колко ни е необходимо и полезно да познаваме българския езикъ, езика на тоя народъ, съ когото сме въ съседство по продължението на Дунава и съ когото имаме толкова връски".

Изхождайки отъ тия добре разбрани и изразени интереси, основателите на седмичния вестникъ „*Сребристия брягъ*" ще работимъ упорито за взаимното опознаване между ромънския и българския народи.

Позовали сме едно значително число ромънски и български писатели да ни сътрудничатъ, така че, да се усилятъ и заздравятъ духовнитѣ връски между двата съседни народи.

Ще превеждаме, ще уреждаме конференси, художествени изложби и екскурзии, така че, въ най-скоро време да се опознаемъ и сближимъ.

А сближимъ ли се веднъжъ, ще се и разбираме и уважаваме. И ще настъпи тогава, една нова ера на приятелски отношения.

Хр. П. Капитановъ

Няколко мисли за Балчикъ

За менъ Балчикъ е станалъ едно прибежище за спокойствие и отмора, гдето отивамъ за да възобновя душевните и телесните си сили.

Сребристия брягъ има една чудновата прелесть и ако се загрижимъ за развитието му, би могълъ да се превърне въ едно отъ най-възхитителните части на нашата съща страна.

Чуденъ е климата му, а къпането и плаването сж една истинска радость. Обаче, при все че Балчикъ е моето избрано кътче, най-гальовното за моето сърце, предпочитащите единъ пространенъ плажъ е по добре да отиватъ на Екрене. Нигде не се нахожда една по красива песъчлива плажъ, отколкото таме.

За разцоцветие, посетете Калиакра, съ нейните червени скали, които отразени въ водата, правятъ морето да изглежда тайнствено дълбоко, зеленикаво и синьо, като че ли смарадите и сапфирите сж се слели стопени за да възрадватъ боговете.

Неописаеми сж слънчевите залези при Калиакра, и при пукването на пролетьта, пустиливата земя се покрива съ въспламенени макове. Единъ слънчевъ залезъ презъ времето на разцъфтяването имъ, наподобява целия святъ обхванатъ отъ пламъци.

Презъ Юний полските цветя превръщатъ цялата Добруджа въ една многоцветна градина.

Непрежалимия ни Краль Фердинандъ, казва че, флората на Текенската котловина е една истинска райска градина.

Като всички, които обичатъ Сребристия брягъ и азъ се надявахъ да го видя да напредва и да се възражда за обща радость. Но преди всичко, не желая околната атмосфера и особенность да бъде сменена или унищожена.

Избуялата художественость на това парче земя го прави именно толкова безценно.

Тия, които биха се заели за да превърнатъ тия първобатни места въ по желани и по-лесно достъпни, трябва най-вече да запазятъ красотата, а въ развитието имъ да пожалятъ художествеността имъ.

Всичките обществени постройки, било училища, хотели, банки или общини, трябва да бъдатъ построени сгобразно областния стилъ! Осложнени и цветущи архитектури не трябва да бъдатъ позволени, защото не сж въ съгласие съ основата на местната художественость

Имайки толкова любовь за тая часть на нашата страна, надявамъ се, че не ще се извършатъ значителни промени преди да бждатъ видени отъ Менъ. Азъ имайки сърцето на единъ художникъ, бихъ почуствала една дълбока радость да помогна на подобрението на техните планове, и надявамъ се, че ще ми се позволи да бъда една найътвачка въ работите, гдето се изисква преди всичко вкусъ.

И най-вече, всички вие които обичате Сребристия брягъ, не унищожавайте ориенталския му видъ, който е главната му прелесть. Зле разбраните подобрения сж много по-лоши, отколкото ако съвсемъ не ги правите! Те биха съсипали селската и проста негова красота

Моята любовь за това кътче отъ светътъ е тъй голяма, щото чувствамъ, че бихъ била една добра съветничка, затова оставете ме да взема участие въ вашата работа.

МАРИЯ
Ромънската Царица

„КУКЛИТЕ"

Трупата на прочутата ромънска артистка Агепсина Макри представи съ голямъ успехъ въ салона на Модерния Театъръ четириактната комедия „Куклите".

При препълненъ салонъ, опитната артистка можа да прикове общото внимание съ своята артистична игра.

Чувствуваше се, че на сцената господствуваше една голяма даровитость.

Михаилъ Еминеску.

Сянката на любимата.

Подъ сънката на времето като звезда изгрьвашъ,
Съ мрäморни рже, съ коса отъ злато се вестявашъ.

Катъ восъка лицето ти е бледо и навъсено,
Личатъ следите на страдание едва понесено.

Съ усмивката си ангелска, ти милвашъ ми очите,
Жена между звездите и звезда между жените,

Като сърна посредъ цветята идвашъ ти при мене
Сърцето ми отъ, щастие и радость горко стене.

Но какъ отъ тъмните мъгли да те откъсна съ сила
Да те притисна до гърдите си сърдечно, мило?

И съ сълзи на очи предъ тебъ да падна на колене,
Дъхътъ си да удавя въ целувка безъ стеснение.

Смразената отъ студъ ржка въ обятя да положа,
По-близко, тъй, при менъ ела, сърце да уталожа

Но мигъ единъ—отлиташъ ти завинаги отъ мене
И сянката ти губи се въ просторитъ студени.

И пакъ сънъ самъ, чело навелъ отъ тъй печални
спомени
И виждамъ азъ, мечтите си завинаги поломени.

Защо ли пакъ ржце къмъ тебъ простирамъ съ надежда?
На миналото сянката вечъ нигде не съглеждамъ!

Български писатели.

ЙОРДАНЪ СТРАТИЕВЪ

Предъ менъ е първата книга стихове—Великий петъкъ на младия и многообещаващъ поетъ Йорданъ Стратиевъ. Разглеждамъ я внимателно: въ нея е събралъ една незначителна часть отъ своето творчество. А то е, въпреки младостьта му, доста значително и разнообразно.

Стратиевъ е дебютиралъ презъ 1917 година въ списанието „Общъ подемъ" и после, поредомъ е сътрудителъ въ списанията „Листопадъ", Демократически прегледъ" и „Златорогъ". Въ „Златорогъ" за първи пжть обръща вниманието на литератуните критици, които влагатъ големи надежди въ него. Тукъ той напечатва няколко цикъла стихове, които сж цененъ приносъ за новата българска поезия.

Превелъ е „Орлето" пиеса отъ Едмонъ Ростанъ, „Севилския" бръснаринъ, и „Хофманови тъприкаски" — опери, които се представиха въ народния театъръ.

Работелъ е въ Софийските вестници „Пряпорецъ", „Напредъ" и „Демократически сговоръ". Гонастоящемъ заема виденъ постъ въ една легация и работи усърдно въ превеждание на стихотворения на най виднитѣ ромънски поети. Наскоро ще издаде втора книга стихове.

Йорданъ Стратиевъ е прекаралъ една голяма часть отъ детинството си въ добруджанското градче Балчикъ. Той обича ясния добруджански небосклонъ, безкрайните златни полета и бурното Черно-Море. Всичко това е ярко отразено въ най новите му стихове.

Докато въ първите си стихотворни опити се намерваше подъ силно чуждо влияние и беше чуждъ за родната земя, възпявайки разни пиера, маскирани дами и балии тържества, въ последно време се вслуша въ гласътъ на живота и всякой неговъ стихъ се превърна въ откровение и изповедь за всички ни.

Ще напечатаме въ вестника ни негови стих. които ясно ще подчертаятъ тая ни мисъль.

Той се вглежда въ народните бедствия, вижда немотията на своите братя и

ПЪРВЕНЕЦЪТЪ на румънс. литература

Изъ между всичкитѣ днешни ромънски писатели, безъ съмнение Братеску—Войнещи е най-обичания. Но е и една случайность, че е и първиятъ, комуто още при живе народътъ отдава заслужената почесть. Въ неговитѣ творения има толкова топлина, толкова задушевность, една непосредствена връска съ живота, щото завинаги обвързва читателя.

Въ хумористичните му, както и въ трагичните му разкази има една несъвсобразена човещина, едно проникване на простичката радость на преката скръбь, позната въ класическите творения.

Благодарение на тия си качества, Братеску—Войнещи е и единъ народенъ писатель. Безъ него, въ ромънската литература би имало една съществена празнина. Цялъ единъ святъ, тоя на слабите и унижените, въ неговото лице има своя апостоль. Безъ него, тоя святъ не би се вмъкналъ въ литературата или бахме знали за него, само отъ отвъслечните и саркастични писания на Караджиале.

Първенеца въ ромънската литература, Братеску-Войнещи не възбужда освенъ едно недоволство: че вече не пише. Шейсетъ години, не е възрастьта при която се приключва една литературна кариера. Но да се надяваме, че отпразнуването на шейсетъ годишнината му ще бъде и единъ упрекъ. И тогава, неговото благотворно действие ще бъде пълно.

Камилъ Петреску

ŞTIRI şi FAPTE

Cu numărul de faţă ziarul nostru „Farul Caliacrei" va apare sub noul titlu „Coasta de Argint".

• • •

D-l Octavian Moşescu, directorul Universităţii libere „Coasta de argint" a primit din partea *M. S. Regina Maria*, un frumos articol pe care il publicăm în frantea acestui număr. Suverana ne făgădueşte tot de odată şi o preţioasă colaborare pentru realizarea programului nostru de înfrumuseţare al Balcicului, cum şi al împrejurimilor lui.

• • •

Tot ce priveşte administraţia ziarului nostru, ca abonamente, publicaţii, reclame etc. să se adreseze d-lui Căpitan Ioan Berceanu, preşedintele băncei populare „Eroii" din Balcic.

• • •

Liceul din Balcic se va muta după sărbători în propriul local reparat anul acesta, prin străduinţa d-lui Alex. Mavrojani, fost deputat sub regimul averescan, care a obţinut un milion lei de la ministerul de Instrucţii.

• • •

O antologie a Mării

In urma propunerii d-lui Ap. Calea, d. Ministru al Instrucţiunii publice, D-r Anghelescu, a aprobat alcătuirea, în editura de stat, a unei culegeri de poezii şi proză românească din scriitorii cari au cântat marea. Va fi ilustrată cu reproduceri de pe pictorii marinii.

Propagandă pentru un mare pod peste Dunăre, la Turtucaia

Anul acesta o seamă de intelectuali vor agita din nou ideia podului dela Turtucaia. Se va lansa un apel şi liste de subscripţii publice. Nu-i vorbă de a se strânge numaidecât miliardul necesar, ci pentru popularizarea ideii.

Intre iniţiatori se află d. Em. Bucuţa, cărturarul cunoscut, prietenul entuziast al judeţului nostru.

Toate şcolile vor avea biblioteci şi material didactic suficient

D. revizor şcolar al jud. Caliacra, d. P. Stănculescu, a dat o circulară tuturor şcolilor primare să ceară dela Casă Şcoalelor câte o bibliotecă şi materialul didactic cari se dau gratuit şcolilor.

LITERARE.

In ultimul număr al „Gândirea" (No. 3 anul VIII. Martie), se sfârşeşte nuvela Palace. de d. Cesar Petrescu, a patra şi cea din urmă bucată de proză, din volumul „Omul care şi-a găsit umbra", aflat sub tipar în editura „Cartea Românească".

Palace e un mic roman al vilegiaturei din ţara românească. Contrastul dintre viaţa mondenă şi crunta mizerie din staţiile balneare, dintre deşertăciunea charlestonistă şi suferinţa schilozilor şi săracilor, atraşi de isvoarele mântuitoare. O perindare de tipuri şi de situaţii, inedite în literatura noastră, atmosfera frivolitatea, micile drame fără profunzime care agită marionetele mondene, marchează în evoluţia prozatorului Cesar Petrescu, o nouă etapă, ca şi celelalte nuvele din volumul sub tipar: „Omul care şi-a găsit umbra". „Somnul". „Dezertarea lui Toader Mânzu, apărute în cursul anului trecut în „Viaţa românească" şi în „Gândirea".

In curând d-l Nicu Papahagi, îşi va da demisia din postul de primar. al oraşului Balcic, Actualul primar şi-a luat această hotărâre în urma unei amare constatări, văzând cum o parte din consiliul comunal îi zădărniceşte programul edilitar.

N. Papahagi

D-l Papahagi printr'o atitudine binevoitoare şi în acelaş timp corectă cu toată populaţia indeferent de naţionalitate, a atras simpatiile întregului oraş. Plecarea d-lui Papahagi e regretată de noi cu atât mai mult cu cât nu ştim cine va fi designat în locul său.

Rubrica colonizării

In ziua de 18 III. a. c. Banca Populară „Eroii" din Balcic, a ţinut adunarea generală ordinară în localul şcolii primare № 1

Şedinţa a fost prezindată de D-l Maior Apostoliu Cezar, Şeful coloniei dela Stânca. D-l general Rasovicianu Gh. preşedintele de onoare al Băncii luând cuvântul, arată greutăţile întâmpinate cu înfiinţarea coloniilor, recomandă oamenilor răbdare şi muncă, aduce apoi mulţumirii D-lui Marinescu Fh. directorul Băncii Naţionale din Bazargic D-lui Naumescu administrator financiar şi tuturor şefilor de Colonie pentru sprijinul şi concursul ce i-l au dat la închegare, înfiripare şi îndrumarea coloniilor.

In urmă ia cuvântul d-l Capitan Bercianu Ion delegat cu administrarea băncii, care arată greutăţile întâmpinate de bancă, schiţând şi un plan pentru bunul mers al Băncii.

D-l Marinescu fiind proclamat de adunare ca membru de onoare, mulţumeşte prin cuvinte foarte, frumoase, pentru cinstea ce i se face.

A fost ales apoi ca preşedinte activ D-l Capitan Bercianu Ion harnicul şi priceputul şef de colonie, sub a cărei conducere avem toată nadejdea că banca va propăşi şi-şi va îndeplini scopul frumos pentru care a fost înfiinţată.

ВЕСТИ

—Въ България, въпреки че цари голяма криза въ книжовния пазаръ, книгоиздателството Игнатовъ ще издаде пълното събрание на съчиненията на Достоевски въ 10 тома, на Толстоя въ 15 и на Кнутъ Хамсуна въ 12.

Ето едно рискувано предприятие!

—Въ Софийския в-къ „Литературни новини" четемъ следното:

„Ангелъ Каралийчевъ е единъ отъ неколцината начеващи български писатели, които създадоха литературната мода, едно отъ имената на която може да бъде „отиване къмъ родното" Тая мода още не е минала. Въ какво се състоятя, какви сж отличителните и белези, човекъ може да разбере, като прочете разказитѣ на Каралийчева, събрани въ най-новата му книга „Имане".

Ангелъ Каралийчевъ е единъ отъ тия писатели, които забравиха своето начало и плюнаха на своето верую.

—Видния, норвежски писатель Йоханъ Рожеръ наскоро ще посети градъ София. Рожеръ е единъ писатель отъ величината на Кнутъ Хамсунъ, чийто слава отдавна е прескочила границите на родината му.

—Също въ София ще пристигне и видната данска писателка Каринъ Михаелисъ, която преди известно време посети Букурещъ и гдето съ успехъ държа нѣколко конференси. Въ София ще говори на тема: Любовьта, женидбата и разводътъ.

—Въ целия святъ се отпразнува по-най тържественъ начинъ стогодишнината отъ рождението на Хенрикъ Ибсенъ, единъ отъ най-видните всемирни драматически писатели.

—Бетховеновия ръкописъ на „Фиделио" се е продалъ на едно публично наддаване въ Берлинъ за 125000 франка. И като си припомни човекъ, че Бетховенъ е билъ всякога въ недоимъкъ!

—Нашия вестникъ ще ратува за създаване на интелектуални връзки между ромънския и българския народи. Ще превеждаме отъ ромънската литература, ще посредничимъ българските писатели да държатъ конференси въ Ромъния и обратното, ще уреждаме художествени изложби на български художници тукъ и обратното, ще уреждаме екскурзии за взаимно опознаване и прочее. Въ тази си широка задача, молимъ да бъдемъ подкрепени всячески отъ българските служители на изкуството.

—Наскоро въ френския градъ Гренобълъ ще излезе отъ печатъ на френски езикъ една книга за живота и дейността на Христо Ботевъ. Автора на тая книга е Стоянъ Цаневъ, който има за целъ да запознае френското обществено мнение съ живота и делата на гениалния българинъ Христо Ботевъ.

Балчикския свободенъ Университетъ.

Въ малкото добруджанско градче Балчикъ, ето отъ няколко години, презъ сезона на мрските бани, се откриватъ курсовете на тамкашния свободенъ университетъ. Най-видните ромънски учени, писатели и художници, четатъ лекции и държатъ конференси на най-разнообразни теми.

Основателя и вдъхновителя на тоя свободенъ университетъ е неуморния труженикъ въ полето на културата г-нъ Октавиянъ Мошеску, директорътъ на нашия вестникъ.

Тая година, веднага съ откриването на сезона на морските бани ще се открие по-тържественъ начинъ и свободния университетъ Само че, тая година, г-нъ Мошеску възнамерява да покани да държатъ конференси някой видни български професори, писатели и художници и по тоя начинъ да се постави основата на истинското опознаване между българския и ромънския народи.

По тоя начинъ, Балчикския свободенъ университетъ ще бъде и още по-интересенъ за всички ни.

Театралния животъ въ Силистра.

Градъ Силистра е старъ центъръ на театралното дело. Тукъ се изнася всичко, по смислено и по-добре подбрано и изпълнено. Не липсватъ и способни и даровити любители на драматичното изкуство.

Само че и тукъ нейно Величество умразата, завистьта и амбицията господствать.

Любителските сили сж разделени на два лагера— едните около г-нъ Лефтеръ Бояджиевъ, който е при българското общество, другите, около г-нъ Игнатъ Яворски.

Шепа хора сж, а сж се разделили и враждуватъ помежду си

Единъ другиму очите си вадятъ.

Но все таки и работа вършатъ. Представиха редица сериозни пиеси, които се изпълниха безукоризнено.

Правятъ се за сега сондажи, та представените въ Силистра пиеси да се представятъ и въ Базарджикъ. Дано!....

ВЪЛНИТЕ

Ти, приятелке, седишъ на голия камъкъ, съ крака потопени въ водата и гледашъ вълните:

Какъ постепено се надигатъ отъ зелената повърхнось.

Какъ една следъ друга, като разярени коне, съ бели разплетени гриви достигватъ брегътъ. И слушашъ:

Чудновата или вечна песень.

И си мислишъ:

За ония далечни брегове, страни, където хората сж може би, по-добри отъ насъ, по-смирени и по доверчиви. Нали?

О, тоя ритъмъ на вълнитѣ незаспива никога, като ударите на твоето сърце.

Панчо Михайловъ.

Следва отъ II. стр.— Н. Стратиевъ

възпява кървавия ужасъ на гладните тълпи. Но той е още чуждъ за широките народни маси. Едва въ последните стихове на сбирката му е отразено отъ части ехото на окржжающия ни животъ.

Стратиевъ е още младъ. Тепърва той ще ни дари съ зрелите плодове на своята творческа мисълъ и вдъхновение. Ние имаме пълно основание да се надяваме, че втората му книга стихове, която е вече готова за печатъ, ще бъде любимото четиво на широките народни маси, които ще видятъ въ неговото лице певецътъ на многострадалната ни земя.

Николай Царовъ.

Tip. „COMERCIALA" Bazargic